

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **B. Š. pre obzvlášť závažný zločin vraždy** podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 24. marca 2011 v Bratislave dovolanie obvineného B. Š. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 8. októbra 2009, sp. zn. 6 To 60/2009, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného B. Š. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 23. apríla 2009, sp. zn. 4T 65/2008, bol obvinený B. Š. uznaný za vinného v bode 1/ z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. vo viacčinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák., v bode 2/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/ dňa 4. júna 2008 v čase okolo 20.50 hod. v obci R., okr. S., v pohostinstve bez označenia, popisné č. X. v stave opilosti, po predchádzajúcej hádke v úmysle usmrtiť, sediac, vystrelil zo vzdialenosti okolo 50 cm revolverom zn. Smith&Wesson, model 14 - 3, kalibru 38 S&B Special CTG, výrobné číslo X., pod ním vyrazené číslo X., nezistený rok výroby, ktorý si zadovážil a držal bez oprávnenia, na pri ňom vpravo sediaceho J. R. tak, že tohto zasiahol do ľavej časti hlavy v oblasti ľavého líca vedľa krídla nosa a spôsobil mu priestrel hlavy, následne zo vzdialenosti 62 cm vystrelil dvakrát na ľavo sediaceho J. P., ktorého zasiahol jednou ranou tak, že mu spôsobil vstrel na chrbte pri ľavej časti lopatky vo výške 145 cm od päty s pokračujúcim strelným kanálom cez chrbát popred pravú lopatku

do krku poškodeného, následkom ktorého sa poškodený J. P. zosunul pod stôl a následne, po tom čo sa obžalovaný postavil, opätovne zo vzdialenosti menej ako 50 cm, dvakrát vystrelil na v bezvedomí na stole ležiaceho J. R. tak, že mu namieril zbraň na ľavú záhlavnú oblasť a dvomi ranami istoty mu spôsobil zástrel a priestrel hlavy, čím v dôsledku konania obžalovaného utrpeli J. R. trojnásobné poranenia hlavy s kanálovitým pomliaždením mozgu, vnútrolebečným krvácaním pri trieštivých zlomeninách kostí lebečnej klenby a spodiny, ktoré poranenia viedli k jeho okamžitej smrti a J. P. ťažké poranenie - zástrel chrbta a krku s poškodením nervov pravej hornej končatiny, trieštivé zlomeniny priečných výbežkov troch krčných stavcov, poškodenie pravej chrbticovej tepny, poškodenie návratného nervu hrtana, poškodenie celistvosti pravej pohrudnicovej dutiny s preniknutím vzduchu do nej a jej následným zakrvácaním, s uviaznutím projektilu v mäkkých tkanivách krku medzi telom 2. krčného stavca a hltanom, ktoré poranenia mali za následok oslabenie pravej hornej končatiny, prechodnú poruchu hlasu, ložiskové nedokrvenie pravého záhlavného laloka mozgu a mozočka a púrazový stresový vred na dvanástorníku, ktoré zranenia si vyžiadali okamžitú odbornú lekársku pomoc a hospitalizáciu v trvaní od 4. júna do 2. júla 2008 a práceneschopnosť v trvaní najmenej šesť mesiacov,

2/ dňa 4. júna 2008 v čase okolo 21.00 hod. v obci R., okr. S. na ceste pred pohostinstvom bez označenia s popisným č. X., pri zaparkovanom osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Fabia, EČV X., v stave opilsti, po tom, čo strieľal v pohostinstve na poškodených J. R. a J. P., namieril na D. Ď. plne nabitý revolver zn. Smith&Wesson, model 14 - 3, kalibru 38, S&B Special CTG, výrobné číslo K., pod ním vyrazené číslo X., nezistený rok výroby, ktorý mal v držbe bez oprávnenia a nútil ju, aby mu umožnila nástup do vozidla a odviezla ho na neznáme miesto, pričom táto zo strachu mu odvoz prisľúbila, avšak využijúc jeho nepozornosť pri otváraní dverí vozidla z miesta ušla.

Za to bol obvinenému B. Š. podľa § 145 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. za použitia § 41 ods. 1, ods. 2, § 36 písm. c/, § 37 písm. f/, písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 4 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere **25 (dvadsaťpäť) rokov** nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 Tr. zák. zaradený **do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.**

Podľa § 76 ods. 1 s použitím § 77 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. zák. a použitím § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený ochranný dohľad vo výmere **3 (troch) rokov.**

Podľa § 73 ods. 2 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranné psychiatrické a protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému uložený trest prepadnutia veci, a to revolver zn. Smith&Wesson, kal. 38, S&B Special CTG, výrobné číslo K., pod ním vyrazené číslo X., rok výroby nezistený, pričom vlastníkom prepadnutej veci sa podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. stáva štát.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zaviazal obvineného uhradiť poškodenému J. P. škodu vo výške 7 969,46 €, poškodenej S. R. škodu vo výške 3 364,24 € a poškodenej V., škodu v celkovej výške 4 665,14 €.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený B. Š. odvolanie ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 750), ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu osobitným podaním. V písomných dôvodoch svoje odvolanie modifikoval v tom smere, že ho podáva do výroku o vine v bode 2/ rozsudku ako aj do výroku o treste. V prvom rade vytýkal súdu prvého stupňa, že pri ustálení viny v bode 2/ vychádzal zo svedeckých výpovedí D. Ď., ktorá vypovedala rozporne a zmätočne. Naopak súd vôbec neprihliadol na dôkazy svedčiace v jeho prospech. Taktiež vytýkal súdu prvého stupňa, že neakceptoval jeho návrhy na doplnenie dokazovania a jeho náčrt rekonštrukcie považoval za bezvýznamný. Výhrady mal aj voči uloženému trestu, ktorý považoval za príliš prísny. Navrhol preto zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o vine v bode 2/ a domáhal sa oslobodenia. Za skutok v bode 1/ žiadal uložiť miernejší trest odňatia slobody.

Na podklade včas podaného odvolania obvineného B. Š. vo veci rozhodoval Krajský súd v Košiciach, ktorý po doplnení dokazovania na verejnom zasadnutí 8. októbra 2009 uznesením pod sp. zn. 6 To 60/2009, odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 8. októbra 2009, kedy vo veci rozhodol krajský súd. Výkon uloženého trestu obvinený nastúpil 8. októbra 2009 a v súčasnosti ho vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 18. januára 2010, jeho obhajca 26. novembra 2009 a prokurátor 27. novembra 2009.

Okresný súd Košice I dňa 18. marca 2011 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného B. Š., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. G. Z., ktorý obvineného obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 28. decembra 2010 a smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu.

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., pretože v konaní bolo porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Porušenie jeho práv na obhajobu videl v tom, že súd odmietol vykonať dôkaz - jeho písomný náčrt k rekonštrukcii k bodu 2/ rozsudku, nezabezpečil v tomto bode objasnenie veci, čím vznikli pochybnosti o skutkových zisteniach. V podanom odvolaní síce namietal rozsah a úplnosť dokazovania a nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, avšak odvolací súd zamietol jeho odvolanie, pričom s jeho námietkami a dôvodmi odvolania sa dostatočne nevysporiadal. Porušil tým základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 ods. 10, ods. 11 a ods. 12 Tr. por. V dôsledku toho dospel aj k nesprávne právnemu posúdeniu zisteného skutku. Navrhol preto zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj chybné rozhodnutie súdu prvého stupňa v bode 2/ rozsudku a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť. Možnosť vyjadriť sa využil iba krajský prokurátor, ktorý podaním zo 17. januára 2011 (č.l. 861) navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. a/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 5 Tr. por.), v zákonom stanovenej

lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom zvoleného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštitúcia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Obvinený B. Š., ako už bolo vyššie uvedené, opieral podané dovolanie v prvom rade o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., že odvolací súd sa v bode 2/ nevysporiadal s jeho obhajobou, pričom odkazoval na dôvody svojho odvolania, čím zásadným spôsobom porušil jeho právo na obhajobu, nakoľko vo veci neboli vykonané všetky potrebné dôkazy.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Dovolateľom uvádzaný dovolací dôvod predpokladá, že v konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu najmä tým, že boli porušené ustanovenia o povinnej obhajobe § 37 Tr. por. Predovšetkým ide o prípady, kedy súd vykonával úkony trestného konania bez obhajcu obvineného napriek tomu, že ho obvinený musel mať z dôvodu povinnej obhajoby. V posudzovanej veci bolo trestné stíhanie obvineného vedené pre obzvlášť závažný zločin, preto išlo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Obvinenému bol preto v prípravnom konaní opatrením sudcu pre prípravné konanie z 5. júna 2008 ustanovený obhajca JUDr. G. Z., ktorý sa zúčastňoval úkonov prípravného konania a bol prítomný počas hlavného pojednávania i verejného zasadnutia o odvolaní, mal teda možnosť počas celého konania kvalifikovane navrhovať, predkladať a zadovážovať dôkazy slúžiace na obhajobu obvineného.

Okrem toho právo na obhajobu v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.) a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie tohto práva zo strany obhajoby obvineného. V prípade, že právo na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa takýmto návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu vyhovieť, alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por. resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por.

Obvinený vo svojom dovolaní ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože podľa neho je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu rozumie, že skutok (v posudzovanom prípade pod bodom 2/) v napadnutom rozhodnutí bol kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podstatou právneho posúdenia skutku

ako posúdenia hmotnoprávneho je aplikácia hmotného práva, t.j. trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd a nie ako sa jeho zistenia domáha dovolateľ. Dovolaciemu dôvodu podľa tohto ustanovenia zodpovedajú také námietky, v ktorých dovolateľ tvrdí, že skutkový stav, ktorý zistili súdy, nenapĺňa znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Dovolacím dôvodom nie sú skutkové námietky, ktorými sa dovolateľ snaží dosiahnuť iné hodnotenie dôkazov oproti tomu, ako ich hodnotili súdy a tak dosiahnuť zmenu skutkových zistení podľa vlastnej verzie skutkového stavu. V posudzovanej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie podľa ktorého obvinený spáchal skutok pod bodom 2/ tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu potom zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení tohto skutku ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaného ustanovenia odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú do popisu skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných zákonných znakov uvedeného zločinu.

Z uvedeného vyplýva, že ani dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. neobstojí, pretože námietky obvineného smerujú výhradne voči hodnoteniu dôkazov, resp. úplnosti vykonaného dokazovania, teda proti skutkovým zisteniam súdu prvého a druhého stupňa, pričom vo vytýkaných vadách až následne vidí nesprávne právne posúdenie skutku. Na podklade tohto dôvodu však nemožno skúmať ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania ani správnosť hodnotenia dôkazov, pretože táto činnosť súdu spočíva v aplikácii procesných ustanovení a nie hmotnoprávných.

Obvinený B. Š. vo svojom dovolaní v podstate len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti jeho dovolanie obsahuje argumenty stojace mimo uplatnených dôvodov a poukazuje predovšetkým na nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd ako už bolo vyššie uvedené, však nie je oprávnený skúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie.

Nad rámec dovolania, pretože dovolací súd je viazaný jeho dôvodmi a dovolanie bolo podané v prospech obvineného a nebolo podané generálnym prokurátorom v jeho neprospech, považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že rozhodnutím súdu prvého stupňa došlo

k porušeniu zákona výrazne v prospech obvineného B. Š., ktoré pochybenie nebolo možné napraviť ani v odvolacom konaní, pretože odvolanie podal iba obvinený, a preto krajský súd nemohol rozhodnúť v jeho neprospech. Zo skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku totiž vyplýva, že obvinený poškodeného J. R. úmyselne usmrtil. K pokusu usmrtiť došlo z jeho strany iba vo vzťahu k poškodenému J. P., pričom súd prvého stupňa konanie obvineného v tomto bode právne kvalifikoval iba ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. Správne malo byť jeho konanie kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sčasti dokonaný a sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. Nesprávne kvalifikovala konanie obvineného už obžaloba (č.l. 645-648), ktorý nedostatok mohol súd prvého stupňa odstrániť na verejnom zasadnutí 4. novembra 2008 pri predbežnom prejednaní obžaloby.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanom prípade neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného B. Š. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 24. marca 2011

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová